

Vývoj zařízení pro příjem a záznam koordinovaného času pro účely astronomického měření

Autor: Michal Kovář

Vedoucí: Ing. Zdeněk Vyskočil, Ph.D.

Oponent: prof. Ing. Jiří Pospíšil, CSc.

Předmět práce

Synchronizace a záznam času

Motivace

Současný postup astronomického měření

Chyby v určení času

Vliv chyby v určení času

$\Delta \text{UTC [s]}$	Rozdíl azimutů ["]	Rozdíl azimutů [°]
1	13,93	43,01
0,1	1,39	4,30
0,01	0,14	0,43

Cíl práce

Automatická synchronizace času

Záznam na MicroSD kartu

Komunikace s totální stanicí

Informování měřiče

Metody příjmu času

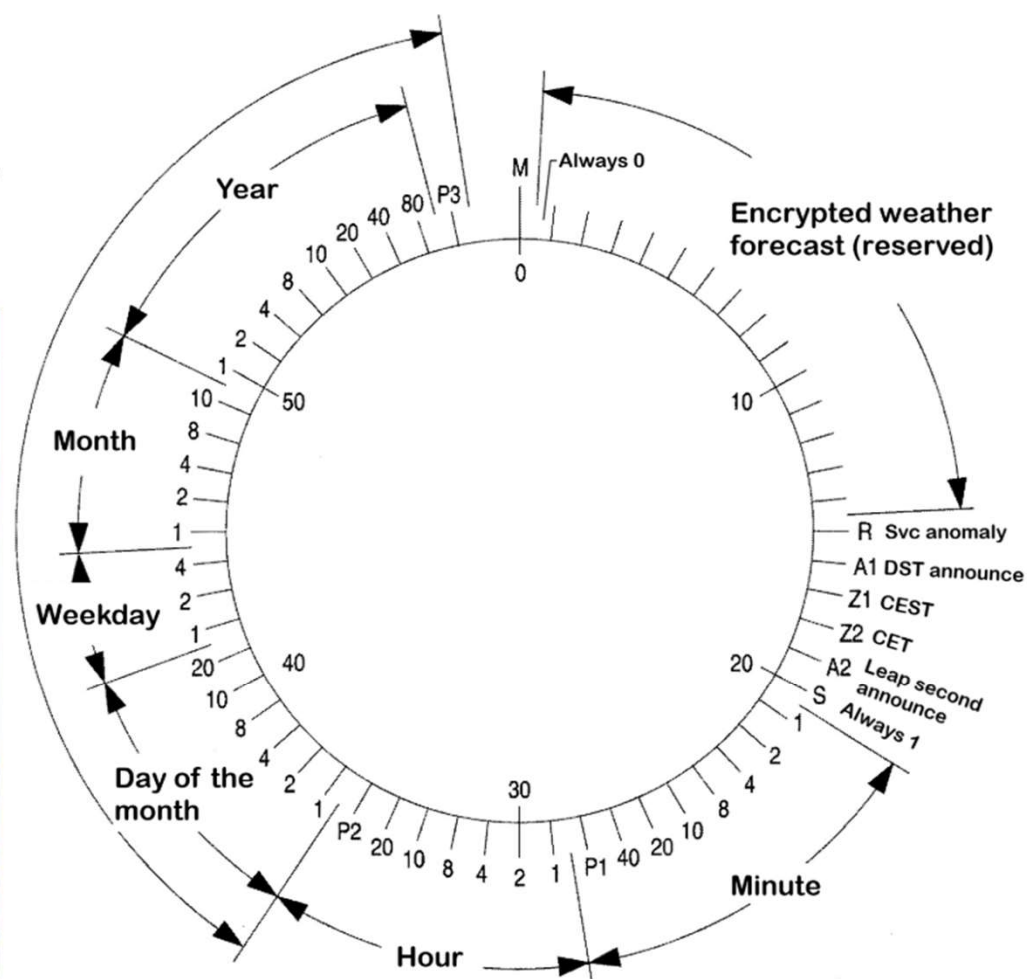
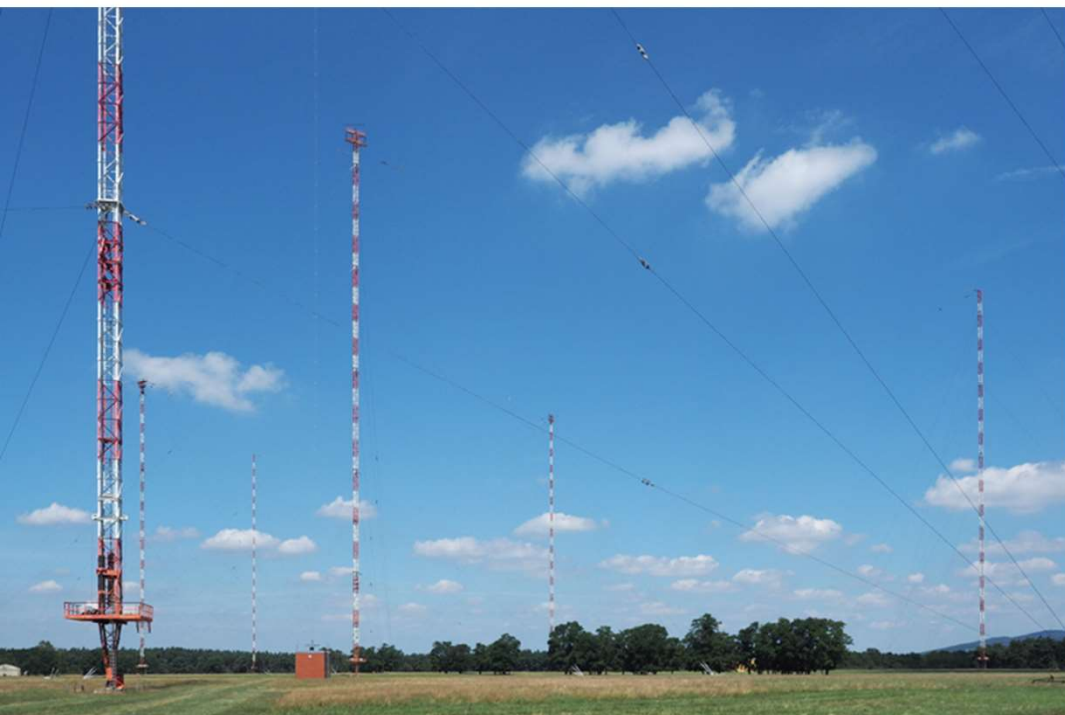
Rádiový signál

Internet

GNSS

Rádiový signál

OMA50, WWVB, MSF, DCF77

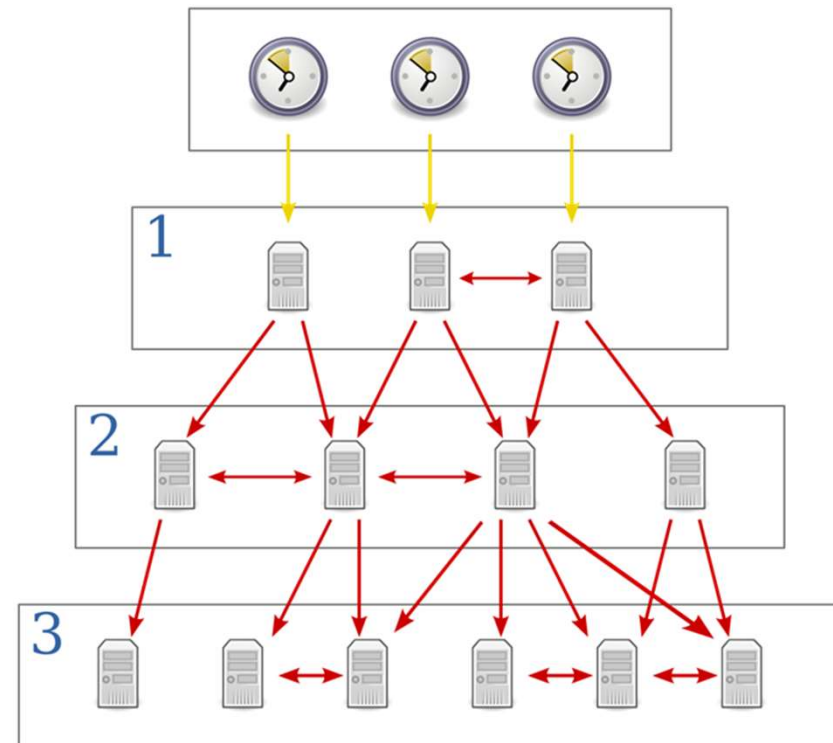

Internet

Application Programming Interface (API) Network Time Protocol (NTP)

NTP Pool

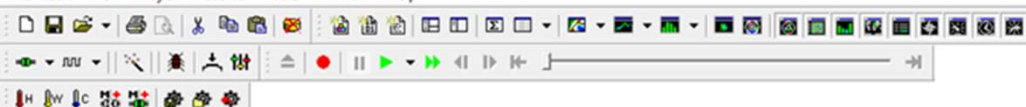

GNSS

COM12 @ 9600 - u-center 23.08

File Edit View Player Receiver Tools Window Help

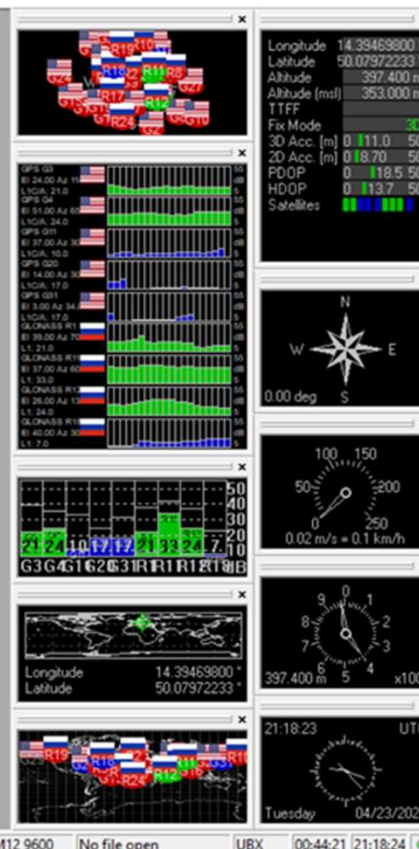

Text Console

```

21:18:22 $GLGSV,3,1,10,65,39,070,21,66,69,336,,67,25,279,,74,07,013,*6E
21:18:22 $GLGSV,3,2,10,75,37,060,31,76,26,130,23,81,37,237,,82,40,303,07*63
21:18:22 $GLGSV,3,3,10,83,14,341,,88,03,196,*61
21:18:22 $GNGST,211822.00,42,,,4,3,7,5,6,8*4E
21:18:22 $GNZDA,211822.00,23,04,2024,00,00*73
21:18:23 $GNGGA,211823.00,5004.78334,N,01423.68188,E,1,05,13.73,353.0,M,44.4,M,,*7A
21:18:23 $GNGSA,A,3,03,04,,,,,,,,,18,51,13,73,12,42*25
21:18:23 $GNGSA,A,3,75,65,76,,,,,,,,,18,51,13,73,12,42*22
21:18:23 $GPGSV,4,1,13,03,24,118,21,04,51,065,24,06,55,248,,07,34,181,*75
21:18:23 $GPGSV,4,2,13,09,83,277,,11,37,303,10,16,12,081,,19,01,234,*79
21:18:23 $GPGSV,4,3,13,20,14,303,17,26,13,046,,29,00,357,,30,06,199,*77
21:18:23 $GPGSV,4,4,13,31,03,034,17*4B
21:18:23 $GLGSV,3,1,10,65,39,070,21,66,69,336,,67,25,279,,74,07,013,*6E
21:18:23 $GLGSV,3,2,10,75,37,060,31,76,26,130,24,81,37,237,,82,40,303,07*66
21:18:23 $GLGSV,3,3,10,83,14,341,,88,03,196,*61
21:18:23 $GNGST,211823.00,40,,,4,3,7,5,6,8*4D
21:18:23 $GNZDA,211823.00,23,04,2024,00,00*72
21:18:24 $GNGGA,211824.00,5004.78336,N,01423.68185,E,1,05,13.73,353.0,M,44.4,M,,*72
21:18:24 $GNGSA,A,3,03,04,,,,,,,,,18,51,13,73,12,41*26
21:18:24 $GNGSA,A,3,75,65,76,,,,,,,,,18,51,13,73,12,41*21
21:18:24 $GPGSV,4,1,13,03,24,118,22,04,51,065,23,06,55,248,,07,34,181,*71
21:18:24 $GPGSV,4,2,13,09,83,277,,11,37,303,09,16,12,081,,19,01,234,*71
21:18:24 $GPGSV,4,3,13,20,14,303,15,26,13,046,,29,00,357,,30,06,199,*75
21:18:24 $GPGSV,4,4,13,31,03,034,16*4A
21:18:24 $GLGSV,3,1,10,65,39,070,22,66,69,336,,67,25,279,,74,07,013,*6D
21:18:24 $GLGSV,3,2,10,75,37,060,29,76,26,130,23,81,37,236,,82,40,303,07*6B
21:18:24 $GLGSV,3,3,10,83,14,341,,88,03,196,*61
21:18:24 $GNGST,211824.00,42,,,4,3,7,6,6,8*4B
21:18:24 $GNZDA,211824.00,23,04,2024,00,00*75

```


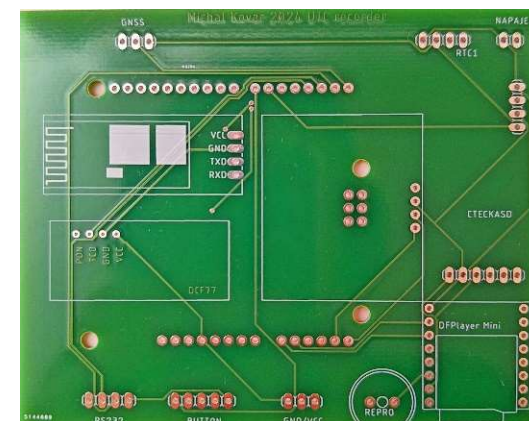
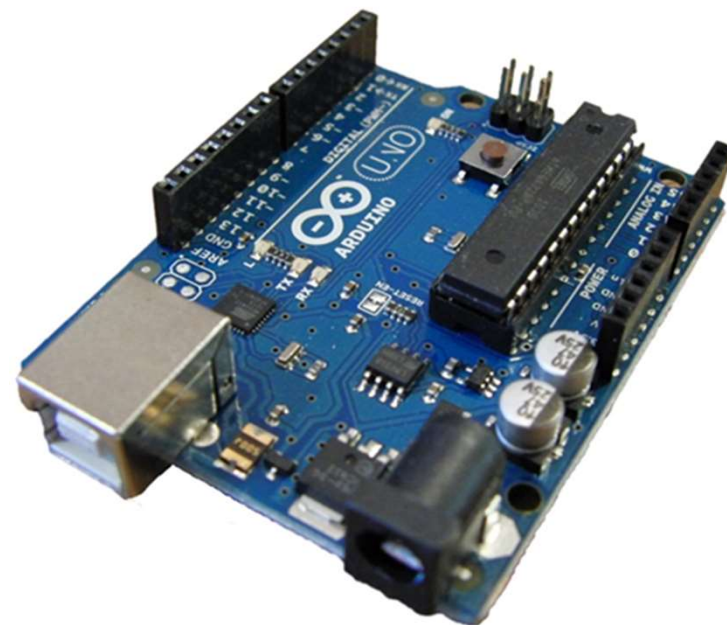

Použité komponenty

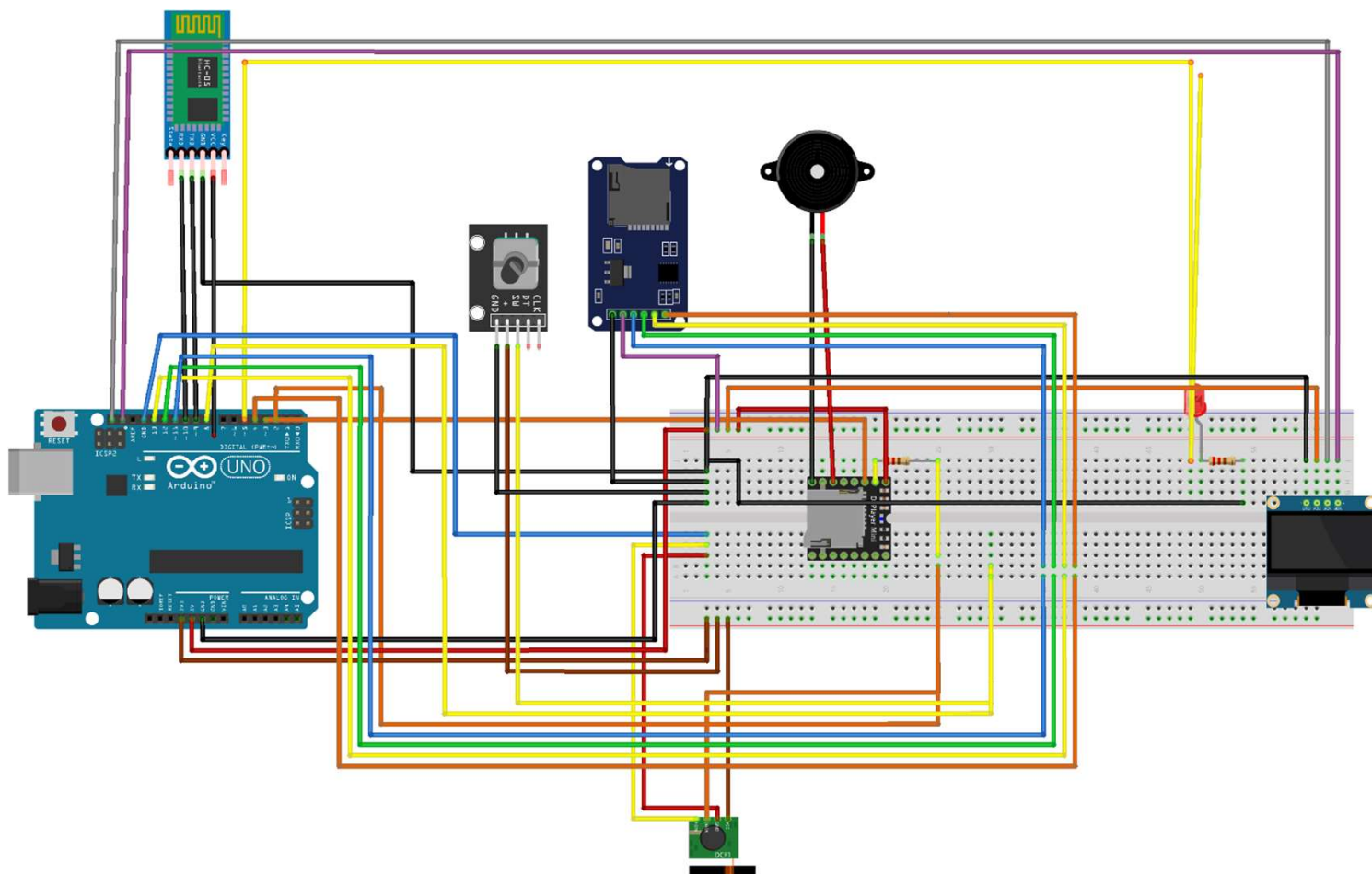
Vývojová deska

Deska plošných spojů (DPS)

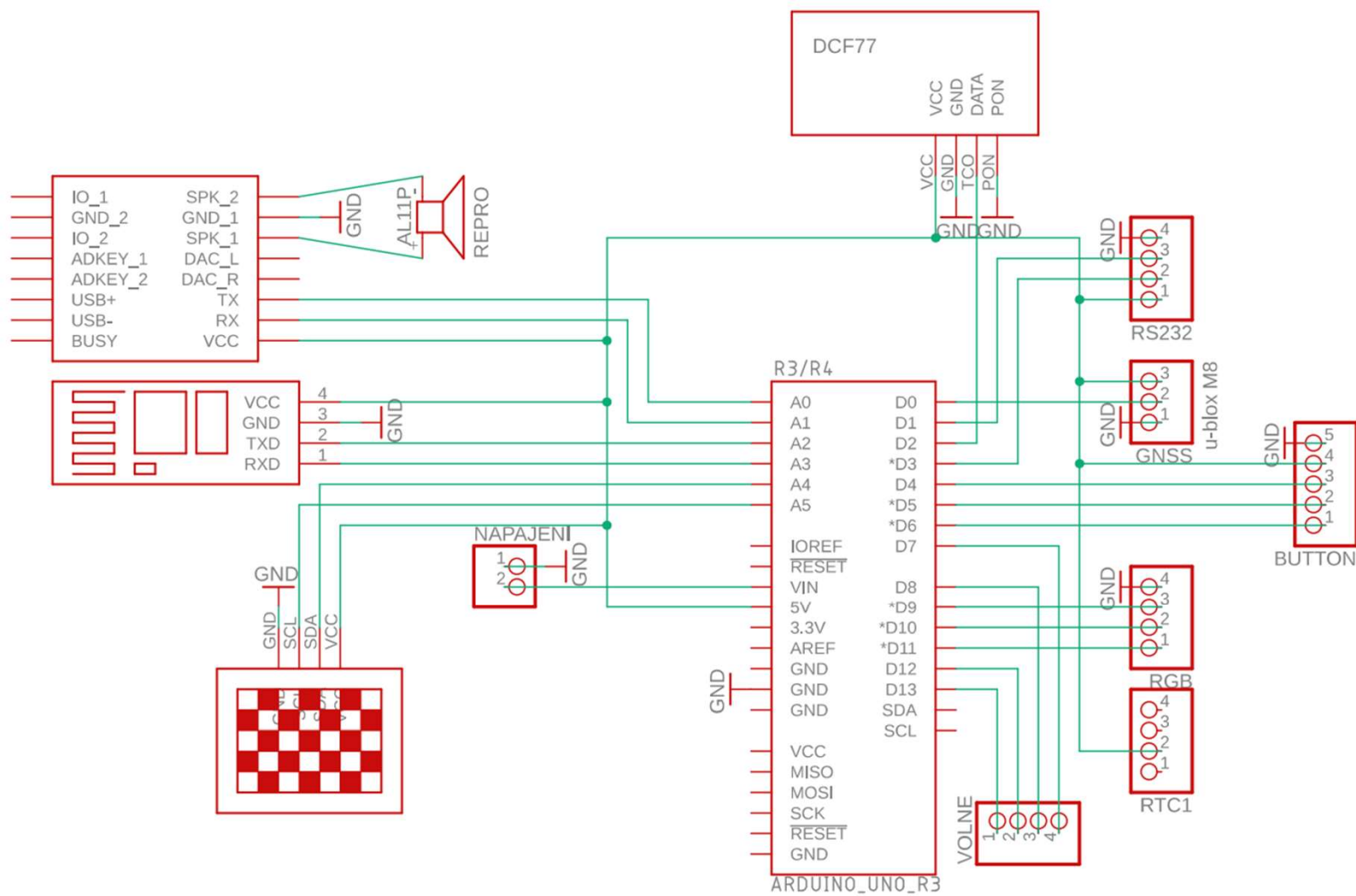
Další

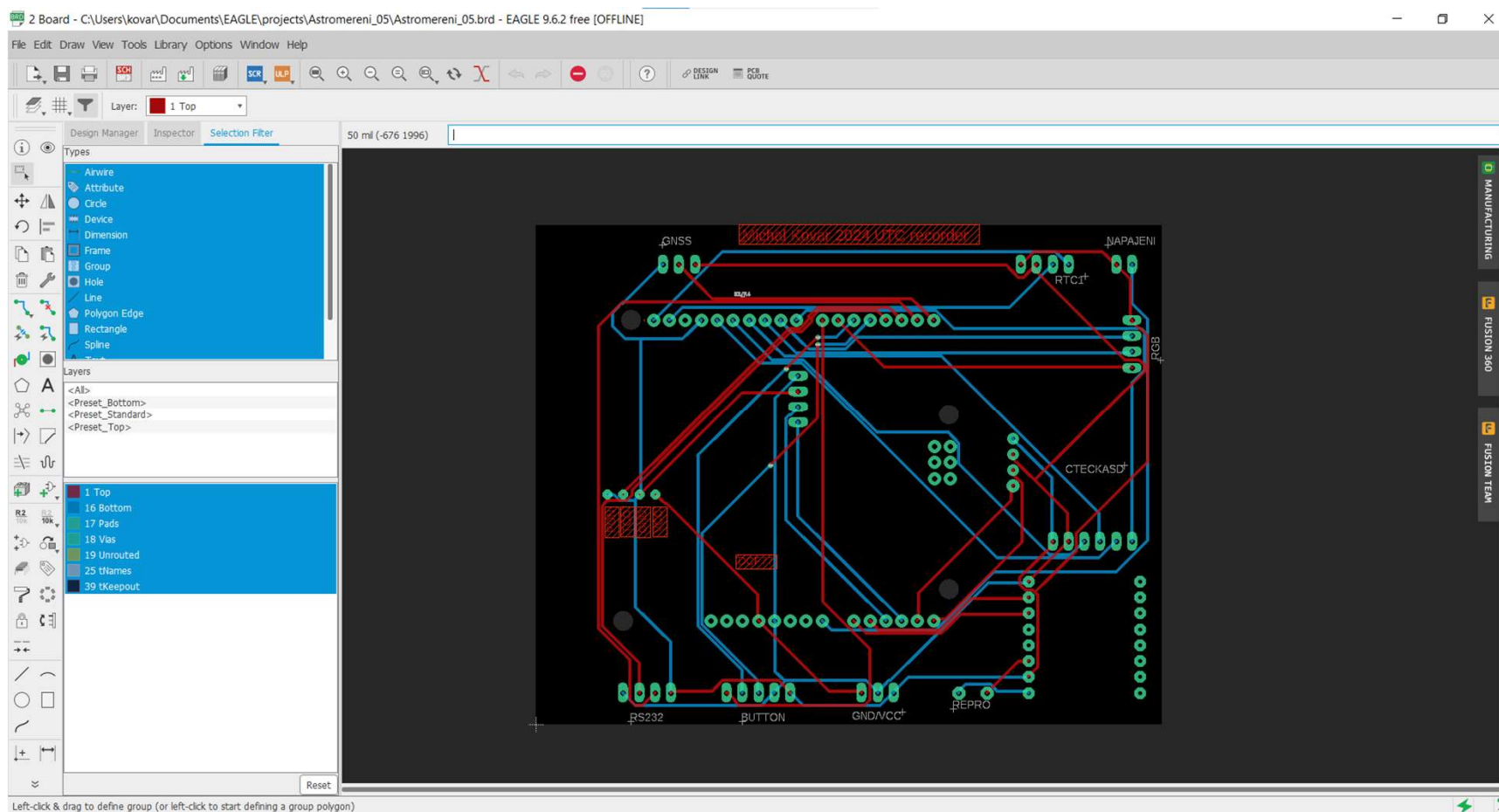
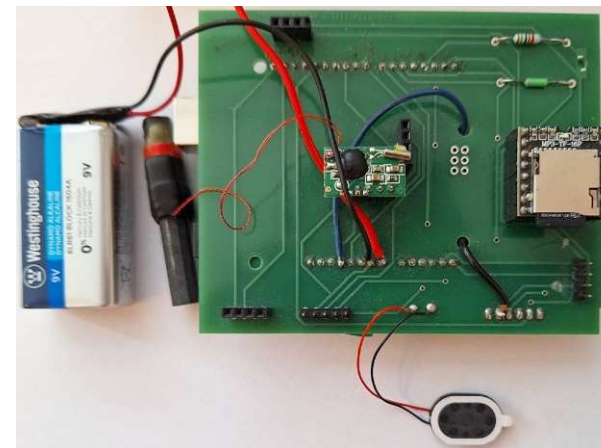
Schéma zapojení

Schéma zapojení

Deska plošných spojů

Prototyp zařízení

Soubory vytvořené na MicroSD kartě

Název	Datum změny	Typ	Velikost
 TEST.TXT	24.04.2023 18:59	Textový dokument	1 kB
 ZAZNAM.TXT	24.04.2023 18:59	Textový dokument	1 kB

 TEST.TXT – Poznámkový blok	 ZAZNAM.TXT – Poznámkový blok
Soubor Úpravy Formát Zobrazení Nápověda	Soubor Úpravy Formát Zobrazení Nápověda
cas naposledy aktualizovan: 15:26:00 24 04 2023	15:27:52.07 24 04 2023 000:06:10.72
cas naposledy aktualizovan: 15:27:00 24 04 2023	
cas naposledy aktualizovan: 15:28:00 24 04 2023	
cas naposledy aktualizovan: 15:29:00 24 04 2023	

Závěr

Funkční zařízení pro příjem a záznam koordinovaného času
Možnosti vylepšení

Děkuji za pozornost

Odpovědi na otázky oponenta

Které součástky nebyly v České republice dostupné?

Jak se bude lišit metoda měření s Astrochronografem oproti metodě zpracované Ing. O. Bottom v GÚ Bratislava v sedmdesátých letech minulého století?

Jak se projeví astronomická refrakce na určení astronomického azimutu Slunce?

Které součástky nebyly v České republice dostupné?

Přijímač signálu DCF77

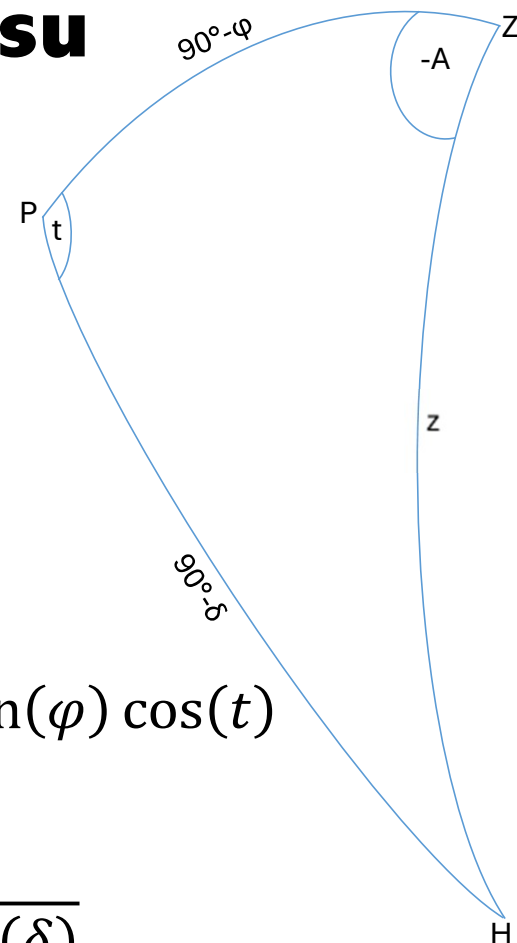

Jak se bude lišit metoda měření s Astrochronografem oproti metodě zpracované Ing. O. Bottom v GÚ Bratislava v sedmdesátých letech minulého století?

Měření vodorovných směrů a času

Měření vodorovných směrů a zenitových úhlů

Měření vodorovných směrů a času

$$-\sin(z) \sin(A) = \cos(\delta) \sin(t)$$

$$\sin(z) \cos(A) = \sin(\delta) \cos(\varphi) - \cos(\delta) \sin(\varphi) \cos(t)$$

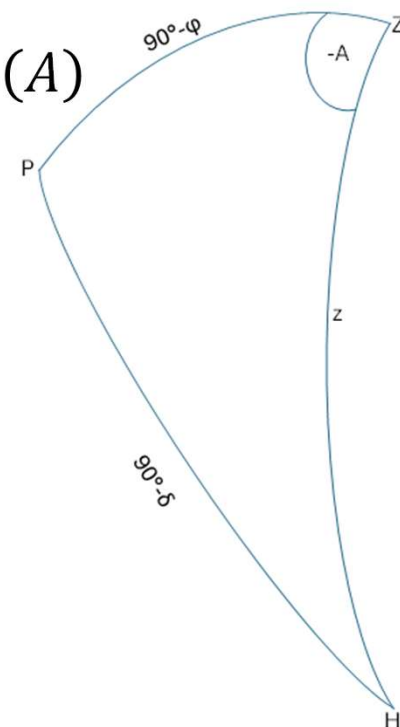
$$\operatorname{tg}(A) = \frac{\sin(t)}{\sin(\varphi) \cos(t) - \cos(\varphi) \operatorname{tg}(\delta)}$$

Měření vodorovných směrů a zenitových úhlů

$$\cos(90 - \delta) = \cos(90 - \varphi) \cos(z) + \sin(90^\circ - \varphi) \sin(z) \cos(-A)$$

$$\sin(\delta) = \sin(\varphi) \cos(z) + \cos(\varphi) \sin(z) \cos(A)$$

$$\cos(A) = \frac{\sin(\varphi) \cos(z) - \sin(\delta)}{\cos(\varphi) \sin(z)}$$

Jak se projeví astronomická refrakce na určení astronomického azimutu Slunce?

Pouze zenitové úhly

Tečna k zakřivenému paprsku

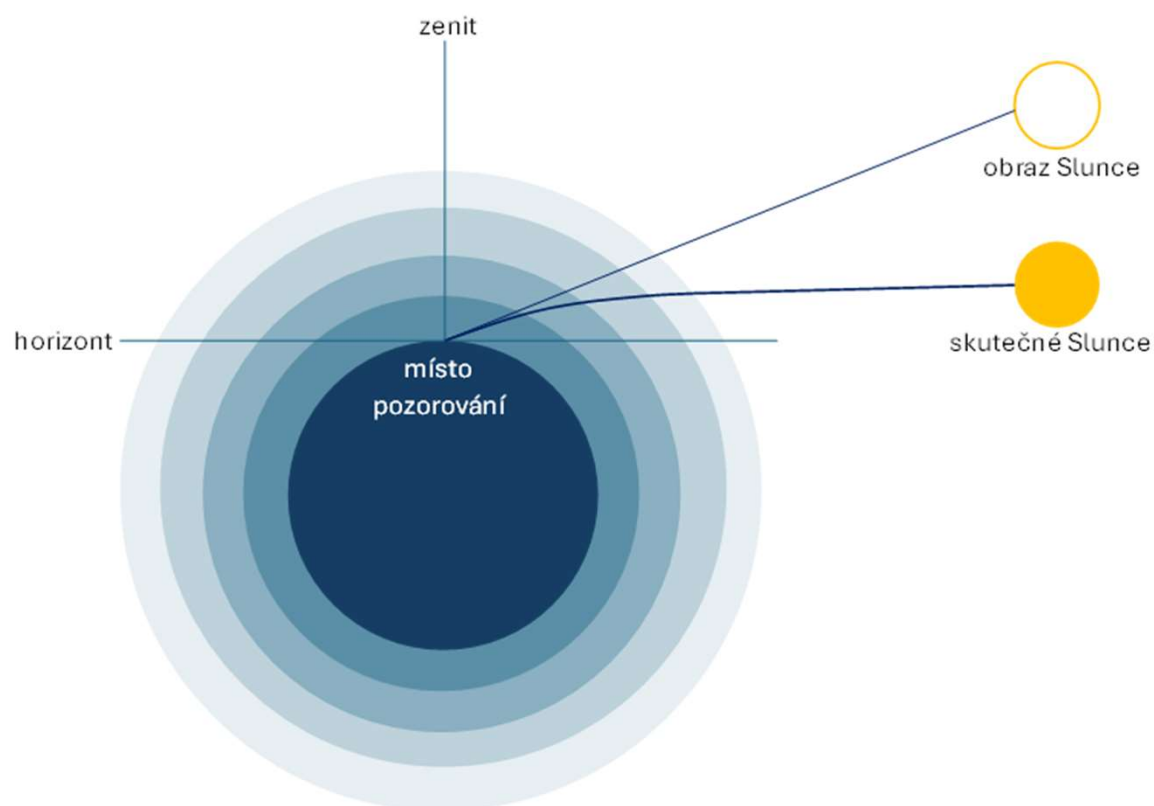
Úhel, o který se liší skutečná výška hvězdy nad obzorem od pozorované zdánlivé výšky.

$$R_0 = \frac{cb_0}{273^\circ + t_0} \operatorname{tg} z'$$

Pro $t_0 = 0^\circ\text{C}$ a $b_0 = 1013,2 \text{ hPa}$ [1]

$z [^\circ]$	70	72	74	76	78	80	82	84	86	88	90
R_0	2'44"	3'03"	3'27"	3'57"	4'37"	5'30"	6'47"	8'46"	12'11"	19'04"	36'30"

Jak se projeví astronomická refrakce na určení astronomického azimutu Slunce?

Zdroje

- [1] KABELÁČ, Josef a KOSTELECKÝ, Jan. Geodetická astronomie 10. Praha: České vysoké učení technické, 1998. ISBN 80-01-01833-4.**
- [2] NTP Pool Project. NTP Pool Project [online]. [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.ntppool.org/en/>.**
- [3] Arduino. Arduino - Home [online]. [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: <https://www.arduino.cc/>.**
- [4] Drátek. Drátek.cz [online]. [cit. 2024-05-01]. Dostupné z: <https://dratek.cz/>.**